EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 4.6.2025
COM(2025) 223 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Rumæniens økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

{SWD(2025) 223 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Rumæniens økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97[1], særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

Generelle betragtninger

(1) I forordning (EU) 2024/1263, som trådte i kraft den 30. april 2024, præciseres formålet med rammen for økonomisk styring, som tager sigte på dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i TEUF. Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger. Forordningen fremmer desuden det nationale ejerskab til finanspolitikken, og der lægges større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag, som indeholder medlemsstatens finanspolitiske tilsagn samt reform- og

[1] EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen[3] i disse planer skal stemme overens med kravene i forordningen, herunder kravene om, at den offentlige gæld skal bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller at den skal forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordningen, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[4], hvorved genopretnings- og resiliensfaciliteten blev oprettet, trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager den til økonomisk og social genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435[5] ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette bidrager til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig til at øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Rumænien tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(4) Den 31. maj 2021 indgav Rumænien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af nævnte forordnings artikel 19 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til forordningen. Den 29. oktober 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af

---

[3] Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: "nettoudgifter: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

[4] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

vurderingen af Rumæniens genopretnings- og resiliensplan[6], som blev ændret den 8. december 2023 i overensstemmelse med artikel 18, stk. 2, for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU[7]. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, har vedtaget en afgørelse om, at Rumænien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål for den samme reform eller investering ikke er blevet tilbagerullet.

(5) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af en kommissionshenstilling en henstilling om godkendelse af Rumæniens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag[8]. Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 11 og artikel 36, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2025-2028 og beskriver en finanspolitisk tilpasning over syv år.

(6) Den 26. november 2024 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2025, hvori Rumænien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2025, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet[9] den 13. maj 2025 og den fælles beskæftigelsesrapport den 10. marts 2025.

(7) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke EU's globale konkurrenceevne i de næste fem år. Kompasset indeholder tre omstillingsforudsætninger for bæredygtig økonomisk vækst: i) innovation, ii) dekarbonisering og konkurrenceevne og iii) sikkerhed. For at lukke innovationsgabet vil EU fremme den industrielle innovation, støtte vækst i opstartsvirksomheder gennem initiativer såsom opstarts- og opskaleringsstrategien for EU og fremme anvendelsen af avancerede teknologier som f.eks. kunstig intelligens og kvantecomputing. For at skabe en grønnere økonomi har Kommissionen præsenteret en omfattende handlingsplan for energi til overkommelige priser og en aftale om ren industri, som skal sikre, at omstillingen til ren energi forbliver omkostningseffektiv, konkurrencevenlig – særligt for energiintensive brancher – og er en drivkraft for vækst. Unionen vil arbejde på at styrke sine globale handelspartnerskaber, diversificere sine forsyningskæder og sikre adgang til kritiske råstoffer og rene energikilder for at mindske afhængighedsforholdene og øge sikkerheden. Disse prioriterede indsatsområder understøttes af horisontale katalysatorer, som består i reguleringsmæssig forenkling, uddybning af det indre marked, finansiering af konkurrenceevne, en opsparings- og investeringsunion,

---

6 Rådets gennemførelsesafgørelse af 29. oktober 2021 om godkendelse af vurderingen af Rumæniens genopretnings- og resiliensplan (12319/21+ADD1).

7 Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. december 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 29. oktober 2021 om godkendelse af vurderingen af Rumæniens genopretnings- og resiliensplan (15833/23+ADD1).

8 Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Rumæniens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, 2025/647, 10.2.2025).

9 Rådets henstilling af 13. maj 2025 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

fremme af færdigheder og kvalitetsjob samt bedre koordinering af EU-politikker. Konkurrenceevnekompasset er afstemt med det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med Kommissionens strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(8) I 2025 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger er fortsat lige relevante for vurderingen af de ændrede genopretnings- og resiliensplaner i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2021/241.

(9) De landespecifikke henstillinger 2025 dækker centrale økonomipolitiske udfordringer, som ikke håndteres i tilstrækkelig grad gennem de foranstaltninger, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, idet der tages hensyn til relevante udfordringer identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2019-2024.

(10) Den 4. juni 2025 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2025 for Rumænien. Heri foretages der en vurdering af Rumæniens fremskridt med efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, og der gøres status over Rumæniens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Rumænien står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Rumæniens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(11) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Rumænien i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Rumænien med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort den 13. maj 2025[10]. Den 4. juni 2025 konkluderede Kommissionen, at Rumænien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Navnlig er sårbarhederne taget til, da både Rumæniens budgetunderskud og underskuddet på betalingsbalancens løbende poster er steget, og omkostningskonkurrenceevnen blev forværret i 2024. Det store offentlige underskud steg i 2024. Den fortsatte vækst i det offentlige underskud, navnlig stigningen i lønningerne i den offentlige sektor og pensioner, har øget privatforbruget og det allerede store underskud på betalingsbalancens løbende poster. Enhedslønomkostningerne steg yderligere i 2024 efter de allerede meget høje vækstrater i de foregående år, hvilket har udhulet omkostningskonkurrenceevnen. Soliditeten i blandingen af eksterne finansieringskilder, som er baseret på betydelige udenlandske direkte investeringer og EU-midler, hvilket har begrænset stigningen i den eksterne gæld, faldt i 2024. Der ventes kun marginale fald i det offentlige underskud og i underskuddet på de løbende poster i 2025 og 2026.

[10] SWD(2025) 126 final.

Enhedslønomkostningerne og inflationen ventes at aftage, men dog at forblive høje. Der blev kun truffet begrænsede politiske foranstaltninger i 2024, og de makroøkonomiske risici er taget til. Den politiske usikkerhed steg hen mod slutningen af sidste år, og landet er derfor sårbart over for ændringer af investortilliden og høje låneomkostninger. Forbindelserne mellem banker og stat er de stærkeste i EU og er strammet yderligere i 2024. Den omfattende pakke med budgetkonsoliderende foranstaltninger, der blev vedtaget ved udgangen af 2024, herunder en fastfrysning af pensioner og offentlige lønninger, skal stadig suppleres med yderligere foranstaltninger til at sikre fuld overensstemmelse med målene i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. Der blev vedtaget en reform af mindstelønnen i begyndelsen af 2025. Gennemførelsen af den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag og af skattereformen i 2025 kan bidrage til væsentligt at mindske de finanspolitiske sårbarheder. Samtidig er der behov for strukturreformer, navnlig dem der indgår i genopretnings- og resiliensplanen, for at styrke konkurrenceevnen, eksportresultaterne og tiltrække yderligere EU-finansiering. Der vil imidlertid sandsynligvis være behov for yderligere foranstaltninger. Overordnet set vil både budgetunderskuddet og underskuddet på betalingsbalancen – hvis der ikke sættes resolut ind med både finanspolitiske reformer og strukturreformer – sandsynligvis forblive for store, hvilket vil gøre Rumænien sårbart over for ændringer i investortilliden og eksterne chok.

Vurdering af den årlige statusrapport

(12) Den 21. januar 2025 rettede Rådet en henstilling til Rumænien med følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 5,1 % i 2025, 4,9 % i 2026, 4,7 % i 2027, og 4,3 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 20,2 % i 2025, 26,0 % i 2026, 31,9 % i 2027 og 37,6 % i 2028. I 2025-2030 stemmer disse maksimale vækstrater i nettoudgifterne overens med den korrigerende kurs i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1467/97 som henstillet af Rådet den 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stor underskud til ophør[11]. Rumænien har endnu ikke forelagt en årlig statusrapport om de foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Rådets henstilling af 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør, gennemføre de reformer og investeringer, som ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, og gennemføre reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester.

(13) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har anbefalet en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025.

(14) Ifølge data valideret af Eurostat[12] steg Rumæniens offentlige underskud fra 6,6 % af BNP i 2023 til 9,3 % i 2024, mens den offentlige gæld steg fra 48,9 % af BNP ved udgangen af 2023 til 54,8 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækstrate i nettoudgifterne på 19,9 % i 2024. Ifølge

[11] Rådets henstilling med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien til ophør, C/2025/5038.

[12] Eurostats Euroindikatorer, 22.4.2025.

Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs[13], som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, ekspansiv med 0,8 % af BNP i 2024.

(15) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes det reale BNP at stige med 1,4 % i 2025 og 2,2 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at være på 5,1 % i 2025 og 3,9 % i 2026.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der et offentligt underskud på 8,6 % af BNP i 2025. Det forventede fald i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig gennemførelsen af en finanspolitisk konsolideringspakke ved udgangen af 2024. Pakken omfattede en nominel fastfrysning af lønninger og pensioner og visse yderligere indtægtsforøgende foranstaltninger. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækst i nettoudgifterne på 5,4 % i 2025. Ifølge Kommissionens prognose forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være kontraktiv med 1,4 % af BNP i 2025.Den offentlige gældskvote ventes at stige til 59,4 % ved udgangen af 2025. Stigningen i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig det meget store primære underskud og i mindre grad en stigning i rentebetalingerne.

(17) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der at blive finansieret offentlige udgifter med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til 0,9 % af BNP i 2025 sammenlignet med 0,6 % af BNP i 2024. De udgifter, der finansieres med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Rumæniens offentlige saldo og offentlige gæld.

(18) De offentlige forsvarsudgifter udgjorde 1,9 % af BNP i 2021, 1,8 % af BNP i 2022 og 1,7 % af BNP i 2023[14]. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes forsvarsudgifterne at udgøre 1,7 % af BNP i både 2024 og 2025. Dette svarer til et fald på 0,2 procentpoint i forhold til 2021.

(19) Den 21. oktober 2024 henstillede[15] Rådet til, at Rumænien strammer finanspolitikken for at opnå en finanspolitisk tilpasning for 2024 som helhed. I 2024 steg det strukturelle underskud i Rumænien med 2,4 procentpoint af BNP til 8,8 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes nettoudgifterne i Rumænien at stige med 5,4 % i 2025 og med 26,4 % i 2024 og 2025 samlet set. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes væksten i nettoudgifter i Rumænien i 2025 at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate, der er fastsat i henhold til den korrigerende kurs, både årligt og kumuleret, med en afvigelse[16] på 0,1 % af BNP i

---

13 Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem der finansieres nationalt, og dem der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

14 Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG).

15 Rådets henstilling af 21. oktober 2024 om Rumæniens økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker (EUT C, C/2024/6830 af 29.11.2024).

16 Fra 2026 vil opgørelserne fremgå af den kontrolkonto, der er oprettet i henhold til artikel 22 i forordning (EU) 2024/1263.

forhold til den anbefalede maksimale vækst i nettoudgifter i 2025, og en afvigelse på 1,7 % af BNP i forhold til den anbefalede maksimale kumulerede vækst i nettoudgifter i 2024 og 2025. Denne høje vækst i nettoudgifterne skyldes høj vækst i de løbende udgifter i 2024 (+18,7 % i forhold til 2023), navnlig lønudgifterne i den offentlige sektor (+21,5 % i forhold til 2023) og sociale overførsler, herunder pensioner (+19,5 % i forhold til 2023). De forventede afvigelser overstiger ikke tærsklen på 0,3 % af BNP for årlige afvigelser, mens de væsentligt overstiger tærsklen på 0,6 % af BNP for kumulative afvigelser. Det betyder, at der er høj risiko for en stor afvigelse fra den anbefalede maksimale vækst i nettoudgifterne og en stærk formodning om, at der ikke træffes virkningsfulde foranstaltninger.

(20) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 et offentligt underskud på 8,4 % af BNP i 2026. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 8,1 % i 2026. Faldet i underskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig en forøgelse af væksten i de offentlige indtægter som følge af det forventede opsving i den økonomiske aktivitet. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være stort set neutral i 2026. Finanspolitisk konsolidering kan også bidrage til at forbedre stillingen over for udlandet. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at stige til 63,3 % ved udgangen af 2026. Stigningen i gældskvoten i 2026 afspejler hovedsagelig, at der fortsat er et meget højt primært underskud.

(21) I henstillingen om godkendelse af Rumæniens mellemfristede plan præciseres det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, sammen med en tidsplan for gennemførelsen heraf. De omfatter eksisterende og intensiverede foranstaltninger fra genopretnings- og resiliensplanen såsom en omfattende revision af skatterammen, der dækker alle beskatningsområder, modernisering af skatteforvaltningssystemet, årlige udgiftsanalyser, en reform af både generelle og særlige pensioner og en ny mekanisme til fastsættelse af mindstelønninger samt yderligere reformer og investeringer såsom foranstaltninger til forbedring af virksomhedsfinansieringen og en reform af de statsejede virksomheders udgiftssystem. Blandt de reformer og investeringer, der lå til grund for en forlængelse, som skulle have været gennemført senest den 30. april 2025, blev nogle ikke gennemført, f.eks. den centrale reform af revisionen af skattesystemet.

Vigtigste politiske udfordringer

(22) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende at afslutte den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, inden for denne stramme tidshorisont for at styrke Rumæniens langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling og samtidig sikre social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det vigtigt, at Rumænien hurtigt intensiverer gennemførelsen af reformer og investeringer ved at sætte ind over for forsinkelser i udbudsprocedurerne, sikre en effektiv forvaltning og styrke den administrative kapacitet. For at lette denne proces er Rumænien nødt til at ændre planen og fjerne investeringer, der ikke længere kan gennemføres på grund af objektive omstændigheder, samtidig med at

tilskudskomponenten bevares. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(23) Tempoet for gennemførelsen af programmer under samhørighedspolitikken i Rumænien, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og Samhørighedsfonden, er taget til. Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at sikre en hurtig gennemførelse af disse programmer og samtidig sikre, at de skaber de størst mulige konkrete resultater. Rumænien har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne under samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst. Samtidig står Rumænien fortsat over for udfordringer, herunder dem vedrørende uddannelse, beskæftigelse og social inklusion, samt fremme af den regionale konkurrenceevne gennem forskning og innovation, herunder ved at udvikle eller fremstille kritiske teknologier, øge vandresiliensen, især i den østlige og sydlige del af landet, og gøre boliger mere økonomisk overkommelige. I henhold til artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060 skal Rumænien – som led i midtvejsgennemgangen af programmerne under samhørighedspolitikken – gennemgå hvert enkelt program under hensyn til bl.a. de udfordringer, der blev identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2024. Ved de kommissionsforslag, som blev vedtaget den 1. april 2025[17], blev fristen for indgivelse af vurderingen – for hvert program – af resultatet af midtvejsgennemgagen forlænget til efter den 31. marts 2025. Forslaget skaber desuden større fleksibilitet med hensyn til at fremskynde programgennemførelsen og øge incitamenterne for medlemsstaterne til at afsætte samhørighedspolitiske midler til fem af Unionens prioriterede strategiske områder, nemlig konkurrenceevne inden for strategiske teknologier, forsvar, boliger, vandresiliens og energiomstilling.

(24) Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) giver mulighed for at investere inden for en central strategisk EU-prioritet ved at styrke EU's konkurrenceevne. STEP kanaliseres gennem 11 eksisterende EU-fonde. Medlemsstaterne kan også bidrage til InvestEU-programmet, som støtter investeringer i prioriterede områder. Rumænien kunne udnytte disse initiativer til at støtte udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier, herunder rene og ressourceeffektive teknologier.

(25) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Rumænien over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med dekarbonisering af økonomien og energiproduktion, forberedelse og prioritering af store projekter, kvaliteten og effektiviteten af den offentlige forvaltning, social beskyttelse og adgang til væsentlige tjenester, arbejdsmarkedsdeltagelse og mangel på kvalificeret arbejdskraft, fattigdom og social udstødelse.

(26) Det fremgår af konkurrenceevnekompasset, at alle institutioner på EU-plan, nationalt plan og lokalt plan skal yde en betydelig indsats for at skabe enklere regler og hurtigere administrative procedurer. Kommissionen har fastsat ambitiøse mål for

[17] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen (COM(2025) 123 final).

reduktion af den administrative byrde – mindst 25 % generelt og mindst 35 % for SMV'er – og har indført nye redskaber, som skal hjælpe med at nå disse mål, bl.a. systematisk stresstestning af EU-lovgivningen og øget dialog med interessenter. Rumænien er også nødt til at yde en indsats for at opfylde disse ambitioner. 82 % af virksomhederne mener, at de administrative procedurers kompleksitet er et problem for deres virksomhed, når de driver forretning i Rumænien[18]. Forudsigeligheden i beslutningstagningen er fortsat en udfordring, da den har en negativ indvirkning på erhvervsklimaet. Antallet af nøddekreter[19], der er vedtaget, er stadig meget stort, hvilket har skabt usikkerhed og sandsynligvis hæmmet investeringerne. På trods af de etablerede institutionelle rammer for høringer er inddragelsen af relevante interessenter i udformningen og gennemførelsen af reformer svag, og der finder sjældent en reel dialog sted, selv om der for nylig er taget visse skridt til at forbedre høringernes effektivitet. Konsekvensanalyser af lovgivningen er fortsat en formalitet, mens deres kvalitet er tvivlsom, og den faktiske anvendelse af dem er usikker. Hurtig gennemførelse af de reformer i genopretnings- og resiliensplanen, der har til formål at styrke kapaciteten til politisk koordinering og konsekvensanalyse på alle forvaltningsniveauer og øge kvaliteten af offentlige høringer, vil bidrage til at forbedre de økonomiske og sociale resultater.

(27) Selv om Rumænien med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten gør visse fremskridt med at øge andelen af vedvarende energi i sit energimiks, er landets energisystem stadig stærkt afhængigt af fossile brændstoffer, som udgør ca. 70 % af landets energimiks. Udfasning af kul og begrænsning af brugen af naturgas ved at erstatte dem med renere alternativer, navnlig vedvarende energikilder, vil forbedre Rumæniens luftkvalitet, reducere CO_2-emissionerne og beskytte landets økonomi mod prischok på fossile brændstoffer samt mindske afhængigheden og øge energisikkerheden. I betragtning af Rumæniens betydelige, men underudnyttede potentiale for vedvarende energi (vind- og solenergi) kan en fremskyndelse af udrulningen støtte landets tilsagn om at øge andelen af vedvarende energi i det samlede energiforbrug til 38 % senest i 2030, hvilket er uden for rækkevidde med de nuværende politikker. Rumænien står stadig over for mange hindringer for udbredelsen af vedvarende energi – fra prisusikkerhed til besværlige procedurer for tilladelser og uklare regler for arealanvendelse. Gennemførelsen af loven om offshorevind fra 2024 kan navnlig tilføje 3-7 gigawatt elektricitet senest i 2030, mens yderligere lovgivningsmæssige reformer, også i genopretnings- og resiliensplanen, rettet mod at forenkle og fremskynde tilladelsesprocedurerne kan fjerne hindringerne for udrulningen af vedvarende energi. Disse bestræbelser vil gøre det muligt for Rumænien at opfylde sine klimaforpligtelser for 2030, skabe arbejdspladser og forsyne husholdninger og industri med mere økonomisk overkommelig energi.

(28) En forøgelse af andelen af vedvarende energi kræver betydelige forbedringer af Rumæniens elnet, som i øjeblikket ikke kan rumme en stor udvidelse af vind- og

---

18 "Businesses' attitudes towards corruption in the EU" (virksomhedernes holdning til korruption i EU), Flash Report, Eurobarometerrapport (april 2024).

19 Statslige nøddekreter er lovgivningsmæssige retsakter, der har retskraft som en lov. I henhold til artikel 115 i Rumæniens forfatning kan regeringen kun vedtage nøddekreter i ekstraordinære situationer, der kræver, at de vedtages straks, idet den er forpligtet til at begrunde sagens hastende karakter. Nøddekreterne træder i kraft, efter at de er blevet forelagt det kompetente parlamentskammer til drøftelse, og efter at de er blevet offentliggjort i den officielle tidende. Efterfølgende skal de godkendes ved lov i parlamentet, men de begynder at have retsvirkninger på datoen for deres ikrafttræden.

solproduktionen[20]. Utilstrækkelig transmissionskapacitet og forældet infrastruktur fører til overbelastning, begrænsning af produktionen af vedvarende energi i spidsbelastningsperioder og vanskeligheder med at forbinde nye projekter. Rumæniens energistrategi har til formål at løse disse problemer og sigter mod, at elnettet (både transmission og distribution) moderniseres og digitaliseres ved hjælp af intelligente teknologier og energilagring. Dette vil også øge energisikkerheden, da et robust net bedre kan håndtere stigninger i efterspørgslen eller forsyningschok. Et stærkere nationalt net kan suppleres af stærkere forbindelser med nabolandene (f.eks. Ungarn, Bulgarien, Moldova og Ukraine). Projekter som den nye HVDC-samkøringslinje i Sortehavet (der forbinder Rumæniens Sortehavskyst med Centraleuropa) kan øge strømmen på tværs af grænserne og muliggøre fremtidig eksport af havvind. En forbedring af de grænseoverskridende elsammenkoblinger vil kunne integrere Rumænien bedre i det europæiske energimarked og gøre landets elsystem mere stabilt, samtidig med at energisikkerheden øges.

(29) Under den nylige energikrise indførte Rumænien nødforanstaltninger såsom prislofter og omfattende subsidier til elektricitet og gas for at beskytte husholdninger og virksomheder mod kraftigt stigende energipriser. Selv om disse indgreb ydede kortsigtet hjælp og beskyttede sårbare forbrugere, havde de høje finanspolitiske omkostninger, ligesom de skabte markedsforvridninger. Generelle prislofter sender de forkerte signaler til markedet og modvirker energibesparelser og investeringer i effektivitet eller ny kapacitet. Da energipriserne har stabiliseret sig, er det afgørende at udfase disse nødstøtteordninger. Rumænien yder betydelige relevante subsidier til fossile brændstoffer uden en planlagt udfasning inden 2030. Navnlig kan subsidier til fossile brændstoffer, der hverken bekæmper energifattigdom på en målrettet måde eller afhjælper reelle energisikkerhedsproblemer, men samtidig hindrer elektrificering og ikke er afgørende for industriens konkurrenceevne, betragtes som en udfasningsprioritet. I Rumænien er subsidier til fossile brændstoffer såsom støtte til opvarmning, der leveres til husholdninger, og til dækning af fossile brændstofvirksomheders tab økonomisk ineffektive, og de forlænger afhængigheden af fossile brændstoffer. Rumænien kan derimod drage fordel af at bruge besparelserne til at bidrage til at afhjælpe det uholdbart høje offentlige underskud. Genopretning af ikkefordrejede energipriser kan tilskynde til investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet og dermed fremskynde Rumæniens omstilling til ren energi.

(30) Investeringer i energieffektivitet (renovering af bygninger med henblik på bedre isolering og opgradering af varmesystemer), miljøinfrastruktur (modernisering af fjernvarmenet, forbedring af affalds- og vandsystemer og afhjælpning af industriområder, der er berørt af forurening) og nettonulteknologier (udvikling af nye industrier, der beskæftiger sig med f.eks. solpanelkomponenter, batterimontering eller endda brintprojekter) er supplerende foranstaltninger til Rumæniens reformer på udbudssiden. Disse har til formål at sikre, at energiomstillingen er omkostningseffektiv og inklusiv på tværs af regioner, navnlig kulafhængige regioner, så en retfærdig omstilling muliggøres.

(31) Rumæniens infrastruktur, navnlig den, der vedrører bæredygtig transport, ren energi og miljømæssige og digitale tjenester, kræver stadig betydelige investeringer på trods af den betydelige støtte fra samhørighedspolitikken, genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde. I mange tilfælde oplever selv modne projekter

[20] Se f.eks. OECD Economic Surveys: Romania 2024.

forsinkelser, og store projekter prioriteres ikke altid tilstrækkeligt til at holde tidsplanen. Afhjælpning af disse mangler vil øge planlægningssikkerheden og gøre det muligt at gennemføre projekter rettidigt, hvilket ofte bidrager til at sikre supplerende private investeringer. Den offentlige forvaltnings kvalitet og effektivitet skal forbedres yderligere. Anvendelse og om nødvendigt yderligere forbedring af den ramme for strategisk og budgetmæssig planlægning, der blev indført med genopretnings- og resiliensplanen, vil støtte landets langsigtede udvikling samt prioriteringen af foranstaltninger og politikkoordinering på centralt og lokalt plan. Navnlig synes den sektorspecifikke strategiske ramme stadig at være fragmenteret, idet der forekommer overlapninger på tværs af sektorer, og der savnes en klar fastsættelse af prioriteter.

(32) Kvinders deltagelse på Rumæniens arbejdsmarked ligger fortsat under EU-gennemsnittet (60,3 % mod 70,8 % i EU). Desuden oplever unge en høj arbejdsløshed, da Rumænien har den tredjehøjeste arbejdsløshed blandt unge i EU (23,9 % mod 14,9 % i EU) og den højeste andel af unge, der ikke er i beskæftigelse, uddannelse eller oplæring i EU (19,4 % mod 11 % i EU). En forbedring af kvinders og unges respektive stilling og en forøgelse af deres deltagelse på arbejdsmarkedet kan delvist modvirke ugunstige demografiske forhold og give disse mennesker yderligere muligheder. I den henseende vil det være vigtigt at tackle udfordringerne i forbindelse med aktiveringsforanstaltninger og adgang til førskoleundervisning og børnepasning, navnlig i landdistrikterne. I 2024 var kun 11,4 % af børnene i alderen 0-3 år indskrevet i formel børnepasning, hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 39,2 %, og kun 75,7 % (EU: 94,6 %) af børnene på tre år og op til alderen for obligatorisk grundskoleundervisning deltog i førskoleundervisning og børnepasning i 2022. Rumænien kunne overveje at målrette aktiveringsforanstaltningerne på arbejdsmarkedet bedre og omdirigere støtten fra mindre effektive beskæftigelsessubsidier til uddannelse og opsøgende arbejde.

(33) Selv om antallet af ledige stillinger fortsat er lavt, er Rumænien blandt de medlemsstater, der har det højeste antal erhverv med personalemangel. Arbejdsgiverne udpeger manglen på passende færdigheder hos arbejdsstyrken som en af deres vigtigste erhvervsmæssige begrænsninger. Gennemførelsesgraden for videregående uddannelser og den andel af den voksne befolkning, der som minimum har grundlæggende digitale færdigheder, er fortsat stagnerende på et lavt niveau, hvilket hæmmer konkurrenceevnen. I betragtning af det forventede fald i Rumæniens befolkning i den erhvervsaktive alder kan manglen på kvalificeret arbejdskraft blive værre uden forbedrede politikker, der skal hjælpe folk med at finde arbejde og sikre opkvalificering og fastholdelse af talent. Effektiviteten i forbindelse med opkvalificering og omskoling hæmmes af manglen på grundlæggende færdigheder, hvilket afspejles i de dårlige resultater fra 2022-programmet for international elevevaluering (PISA). Sammenholdt med resten af EU har Rumænien en af de største andele af 15-årige, der mangler grundlæggende færdigheder i matematik (48,6 % i forhold til EU: 29,5 %), læsning (41,7 % i forhold til EU: 26,2 %) og videnskab (44 % i forhold til EU: 24,2 %). Rumænien er i færd med at modernisere erhvervsuddannelsessystemet for at opfylde arbejdsmarkedets behov, men kun et mindretal af de studerende nyder godt af arbejdsbaseret læring, og beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede er lav. For at gøre uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring mere relevant for arbejdsmarkedet er det vigtigt i højere grad at inddrage lokale virksomheder i uddannelsesudbuddet og omsætte viden om færdigheder bedre til evidensbaseret politikudformning og tilpassede læseplaner og uddannelsestilbud.

(34) På trods af de seneste fremskridt har Rumænien fortsat en af de højeste andele af voksne og børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse i EU (27,9 % mod et EU-gennemsnit på 21,0 %) og et socialt beskyttelsessystem med et lavt niveau, hvad angår tilstrækkelighed og dækning. Rumænien har brug for en målrettet indsats for at gøre fremskridt med hensyn til at reducere antallet af personer, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, senest i 2030. Dette kan opnås ved at øge det sociale beskyttelsessystems effektivitet, sikre stabil finansiering, effektiv overvågning og konsekvensanalyse og bedre adgang til væsentlige og understøttende tjenester, herunder for romasamfund. Det er fortsat en udfordring at sikre øget adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet, navnlig i landdistrikterne og for sårbare grupper. Mangel på kvalificeret personale begrænser adgangen til sundhedspleje og langtidspleje. EU-finansierede programmer yder betydelig støtte, bl.a. gennem de 2 000 integrerede fællesskabstjenester, der vil blive etableret i landdistrikterne, og styrkelsen af social-, sundheds-, uddannelses- og arbejdsformidlingstjenesterne. Hvis der tages fat på disse udfordringer, vil det også bidrage til at støtte den opadgående sociale konvergens i overensstemmelse med Kommissionens landeanalyse i anden fase i overensstemmelse med rammen for social konvergens[21].

(35) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af uforholdsmæssigt store ubalancer afspejler henstilling 1 og 2 henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. Politikker, som der henvises til i henstilling 1 og 2, bidrager til at afhjælpe sårbarheder i forbindelse med store eksterne og finanspolitiske underskud,

HENSTILLER, at Rumænien i 2025 og 2026 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. øge de samlede forsvarsudgifter og styrke det overordnede forsvarsberedskab i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025; stramme finanspolitikken betydeligt for at sikre, at nettoudgifterne holdes inden for den korrigerende kurs som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, og for at styrke stillingen over for udlandet; gennemføre det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for den forlængede tilpasningsperiode, som henstillet af Rådet den 21. januar 2025

2. i lyset af de gældende frister for en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer inden for rammerne af forordning (EU) 2021/241, hurtigt øge tempoet for gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet; fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken (EFRU, JTF, ESF+, Samhørighedsfonden), idet den anledning, som midtvejsgennemgangen giver, udnyttes, hvor det er muligt; sørge for at udnytte EU-instrumenterne bedst muligt, herunder mulighederne under InvestEU og platformen for strategiske teknologier for Europa, med henblik på at øge konkurrenceevnen

3. forbedre den offentlige forvaltnings kvalitet og effektivitet og gøre beslutningstagningen mere forudsigelig, samtidig med at det sikres, at lovgivningsinitiativer ikke undergraver retssikkerheden, gennem passende høringer af interessenter, effektive konsekvensanalyser og strømlinede administrative procedurer; forberede og prioritere store infrastrukturprojekter bedre og fremskynde

[21] SWD(2025)95 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (anden fase af landeanalysen af social konvergens i overensstemmelse med rammen for social konvergens), 2025.

deres gennemførelse, sikre, at modne offentlige investeringsprojekter gennemføres rettidigt, og tilskynde til private investeringer for at fremme en bæredygtig økonomisk udvikling

4. fremskynde udrulningen af vedvarende energi, forbedre netkapaciteten, styrke grænseoverskridende elforbindelser, fremme lovgivningsmæssige reformer, der mindsker risikoen ved projekter vedrørende ren energi, og forbedre gennemsigtigheden og effektiviteten i tilladelsesprocessen; mindske afhængigheden af fossile brændstoffer, navnlig ved at udfase subsidier til fossile brændstoffer i varmesektoren og investere i energieffektivitet, miljøinfrastruktur og innovation under hensyntagen til regionale forskelle såsom indvirkningen på kulregionerne; afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud

5. styrke kvinders og unges deltagelse på arbejdsmarkedet ved at forbedre effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker og deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning; afhjælpe manglen på færdigheder ved at fremme arbejdsstyrkens grundlæggende færdigheder og arbejdsmarkedsrelevante færdigheder samt forbedre interessenternes engagement og gøre bedst mulig brug af viden om færdigheder i uddannelses- og færdighedspolitikker

6. mindske risikoen for fattigdom og social udstødelse ved at udvide den sociale beskyttelse og forbedre dens effektivitet, herunder gennem bedre adgang til væsentlige og understøttende tjenester af høj kvalitet, med fokus på integrerede social-, sundheds-, uddannelses- og arbejdsformidlingstjenester, navnlig for romaer og andre ugunstigt stillede grupper, samtidig med at den finanspolitiske holdbarhed opretholdes.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand